

Column

Luisteren

Door **Amma Asante**

Voorzitter Landelijke Cliëntenraad,
voormalig lid Tweede Kamer PvdA

Toen ik de vraag kreeg om een column te schrijven over racisme heb ik me serieus afgevraagd wat ik hierover nog te melden had. Over dit thema is al zoveel gezegd en geschreven in de afgelopen weken. Al schrijvende kwam ik echter tot de ontdekking dat mij toch nog twee dingen van het hart moeten. Ten eerste, voel je als witte autochtone Hollander niet gelijk persoonlijk aangevallen wanneer een zwart persoon zijn of haar racisme-ervaringen met jou deelt. Diegene is niet bezig met de schuldvraag maar wil eigenlijk alleen maar gezien en gehoord worden.

In de tweede plaats is racisme meer dan een rotgevoel. Racisme is uitsluiting. Dat maakt het ook een strijd waarin sociaal-democraten voorop dienen te lopen. Racisme is het ontnemen van kansen op basis van huidskleur. Een kans op een opleiding, een baan, op promotie, een woning, een kans om er te mogen zijn als mens en vrij te kunnen leven. Een wereld vrij van racisme is een wereld van gelijkwaardigheid. Het is een wereld waarin mensen met een donkere huidskleur kunnen leven met de vanzelfsprekendheid van het bestaan zonder de ballast dat je niet genoeg bent en dat je er niet mag zijn vanwege een paar milligram pigmentverschil.

Terwijl sommige mensen nu al de handdoek in de ring willen gooien, overtuigd dat al het gepraat nergens toe leidt, ben ik optimistisch gestemd. Ik zie namelijk dat we nu al, in de korte tijd dat we openlijk durven te praten over racisme, iets hebben overwonnen: namelijk de ontkenning van racisme en de angst om erover te praten. Mijn optimisme wordt

wel enigszins uitgedaagd door de tweede hobbel die ik nu al zie opkomen. Dat is namelijk de angst van witte autochtone Hollanders om voor racist te worden uitgemaakt. Angst die ervoor zorgt dat ik bij ieder gesprek de neiging heb om mij te verontschuldigen en eerst een disclaimer neer te leggen dat ik ook van witte mensen houd en veel witte vrienden heb.

Twee maanden geleden werd ik midden in de nacht wakker. Toen de angst voor corona er nog stevig inzate en slapen een uitdaging was. Om mijn tijd goed te benutten sloeg ik het nieuwste rapport open van het Sociaal en Cultureel Planbureau over discriminatie in Nederland in de hoop dat het mij wel weer in slaap zou sussen. En terwijl ik het rapport doornam, wachtende op de slaap, las ik dat driekwart van de Nederlanders geen racismeprobleem ziet en alleen is geïnteresseerd in de bewijsvoering van aanklagers.

De eerste hobbel hebben we overwonnen, nu is het tijd voor de volgende. Ik heb daarbij een vraag en een tip. Waarom moet praten over racisme 'leuk en gezellig' blijven? Racisme is niet leuk noch gezellig, dus mijn tip: heb je een gesprek met een zwart persoon over racisme? Luister en voel je niet aangevallen. Die persoon probeert iets duidelijk te maken. Het enige wat jij hoeft te doen is hem of haar die ruimte geven.

Het zou toch wat zijn om in een volgend SCP-rapport te lezen dat we het schuldgevoel hebben overwonnen.